

KVANTNA MEHANIKA

Treći kolokvij 13. 6. 2023.

ZADATAK 1

Razmotrite vremenski ovisan hamiltonijan $H = H_0 + H'(t)$ gdje je

$$H'(t) = U \exp(-t/T)$$

Operatori H_0 i U su vremenski neovisni, a T je konstanta. Kolika je vjerojatnost, u najnižem redu po U , da će smetnja uzrokovati prijelaz iz svojstvenog stanja $|n\rangle$ za H_0 u različito svojstveno stanje $|m\rangle$ za H_0 tijekom vremenskog intervala $t = 0$ i $t \gg T$?

ZADATAK 2

Neka je čestica A u vezanom stanju opisanom valnom funkcijom $\phi_A(\mathbf{r}')$. Na čestici A raspršuje se snop čestica B opisanih ravnim valom. Svaka čestica snopa interagira s česticom B. Odgovarajuća potencijalna energija je $W(\mathbf{r} - \mathbf{r}')$, gdje su $\mathbf{r}'$ položaji čestice A, $\mathbf{r}$ čestica u snopu B.

(a) Pod pretpostavkom da čestica A ne mijenja kvantno stanje tijekom raspršenja, izračunajte matrični element

$$\langle \phi_A, \mathbf{k}' | W(\mathbf{r} - \mathbf{r}') | \phi_A, \mathbf{k} \rangle$$

gdje $\mathbf{k}$ i $\mathbf{k}'$ valni vektori koji označavaju početno i konačno stanje upadnih čestica B. Ravnne valove ne treba normalizirati.

(b) Izračunajte amplitudu raspršenja i diferencijalni udarni presjek u Bornovoj aproksimaciji upotrijebivši rezultat pod (a) tako da zamijenite Fourierov transformat potencijala u formuli (22.10) u Pregledu formula s matričnim elementom izračunatim pod (a). Dobiveni diferencijalni udarni presjek sastoji se od produkta dva člana: jedan koji opisuje raspršenje na potencijalu $W(\mathbf{r})$ u Bornovoj aproksimaciji, a drugi član, form faktor, karakterizira stanje $\phi_A(\mathbf{r})$.

(c) Razmotrite raspršenje čestice na vezanom sustavu, na primjer, elektronu u atomu, koji je opisan valnom funkcijom

$$\phi_A(\mathbf{r}') = a \exp\left(-\frac{r'^2}{\beta^2}\right)$$

gdje su a i β konstante. Ako je interakcija upadnih čestica i sustava dana potencijalom

$$W(\mathbf{r} - \mathbf{r}') = \lambda \delta(\mathbf{r} - \mathbf{r}')$$

izračunajte diferencijalni udarni presjek u Bornovoj aproksimaciji, odnosno, koristite formulu koju ste izveli pod (b).